

Startside>Familierechtlige forhold og arv>Forældreansvar, forældremyndighed og samværsret Forældreansvar, forældremyndighed og samværsret

Kroatien

1 Hvad indebærer begrebet "forældremyndighed" i praksis? Hvilke rettigheder og pligter har indehaveren af forældremyndigheden?

Med "forældremyndighed" menes forældrenes ansvar, rettigheder og pligter med henblik på at beskytte og fremme barnets personlige og materielle rettigheder såvel som dets trivsel. Forældremyndigheden skal udøves af forældrene i overensstemmelse med barnets behov for og evne til at udvikle sig. Forældrene kan ikke give afkald på forældremyndigheden. Forældrene er forpligtet til at drøfte og nå til enighed med barnet om specifikke aspekter vedrørende forældreansvaret under hensyntagen til barnets alder og modenhed.

Forældremyndighed omfatter retten og pligten til at beskytte barnets personlige rettigheder til et godt helbred, udvikling, bistand og beskyttelse, til opvækst og uddannelse, til udøvelse af samværsret og valg af bopæl samt ret og pligt til at forvalte barnets ejendom. Forældremyndigheden er også retten og pligten til at repræsentere barnets materielle og personlige rettigheder og interesser.

2 Hvem har normalt forældremyndigheden over et barn?

Forældrene har ret og pligt til at udøve forældremyndigheden i fællesskab og på lige vilkår. Hvis forældrene ikke bor fast sammen, skal de udøve forældremyndigheden i fællesskab og udarbejde en plan for fælles forældremyndighed. Fælles udøvelse af forældremyndigheden kan også være underlagt en dommers afgørelse baseret på alle de væsentlige punkter i forældrenes plan for udøvelse af fælles forældremyndighed. Ved fælles forældremyndighed er forældrene tvunget til at løse alle stridsspørgsmål i fællesskab.

Den ene af forældrene udøver forældremyndigheden alene, helt eller delvis med henblik på at træffe afgørelse om et særligt vigtigt spørgsmål vedrørende barnet, og den anden forælders udøvelse af forældremyndigheden er derfor begrænset på dette punkt, men kun på grundlag af en retsafgørelse, der tager hensyn til barnets trivsel. Hvis der ikke foreligger en retsafgørelse, fortsætter den ene forælder med at udøve forældremyndigheden alene, såfremt den anden forælder er afgået ved døden eller er erklæret død på betingelse af, at forældrene udøvede fælles forældremyndighed, før en af dem døde. Den ene af forældrene udøver forældremyndigheden alene på grundlag af en retsafgørelse, hvis forældrene ikke har lagt en plan for udøvelse af fælles forældremyndighed, eller hvis de ikke er nået til enighed i forbindelse med den retlige behandling af sagen. Retten tager især hensyn til, hvem af forældrene der er villig til at samarbejde, og til aftalen om udøvelse af fælles forældremyndighed.

3 Kan der udpeges en anden person i stedet for forældrene, hvis disse ikke kan eller ikke ønsker at udøve forældremyndigheden over deres børn?

Hvis forælderen til et barn er mindreårig eller har fået frataget sin retsevne, så den pågældende ikke er i stand til at udøve forældremyndigheden, suspenderes forældremyndigheden på grund af juridiske hindringer. Mens forældremyndigheden er suspenderet, kan det daglige ansvar for barnet udøves af ovennævnte forælder alene eller sammen med barnets anden forælder eller sammen med den værge, der er udpeget til barnet i overensstemmelse med bestemmelserne i lov om familieforhold og om udpegelse af barnets værge. Ovennævnte forælder kan ikke repræsentere barnet, og hvis den pågældende forælder har fået frataget sin retsevne, kan han eller hun ikke repræsentere barnet i forhold til de spørgsmål, for hvilke den pågældende har fået frataget sin retsevne. Barnet repræsenteres af den anden forælder eller barnets værge, som skal respektere forældrens ønsker.

I tilfælde af uenighed mellem barnets forældre eller mellem en forælder og værgen med hensyn til repræsentationen af barnet i forbindelse med vigtige beslutninger, træffer retten inden for rammerne af den frivillige retspleje på anmodning af barnet, forælderen eller værgen afgørelse om, hvem der skal repræsentere barnet i sagen.

I forbindelse med en sag henhørende under den frivillige retspleje, der er indledt på anmodning af barnet, forælderen eller socialcentret, træffer retten afgørelse om at suspendere udøvelsen af forældremyndigheden (suspension af udøvelsen af forældremyndigheden på grund af juridiske hindringer), hvis forælderen er fraværende, og hvis dennes bopæl er ukendt, eller hvis forælderen af objektive grunde varigt er forhindret i at udøve forældremyndigheden. I tilfælde af suspension af udøvelsen af forældremyndigheden af ovennævnte grunde må forælderen ikke påberåbe sig udøvelsen af den. I tilfælde af suspension af udøvelsen af forældremyndigheden skal denne udøves alene af den anden forælder, men barnet kan også blive sat under værgemål i overensstemmelse med bestemmelserne i loven om familieforhold. I forbindelse med en sag henhørende under den frivillige retspleje, som er anlagt efter anmodning fra barnet, fra den forælder, som har fået suspenderet forældremyndigheden, eller fra socialcentret, træffer retten afgørelse om ophør af suspensionen af forældremyndigheden på grund af juridiske hindringer, når grundene til suspensionen af forældremyndigheden ikke længere eksisterer. Hvis forældrene udøver fælles forældremyndighed og en af dem dør, fortsætter den anden forælder med at udøve forældremyndigheden alene. Hvis den forælder, der har eneforældremyndigheden, dør, træffer retten i forbindelse med en sag henhørende under den frivillige retspleje, der er indledt på anmodning af barnet, den anden forælder eller socialcentret, afgørelse om at overlade udøvelsen af forældremyndigheden til den anden forælder, forudsat at dette ikke er i strid med barnets tarv. Hvis begge forældre dør, sættes barnet under værgemål af socialcentret. Den forælder, der har forældremyndigheden, kan ved at oprette et testamente eller et notarialdokument i sin levetid udpege den person, som efter hans eller hendes mening vil være bedst egnet til at udøve forældremyndigheden over for barnet, såfremt han eller hun skulle afgå ved døden. Hvis barnet er sat under værgemål efter forældrenes død, skal der tages hensyn til forældrenes vilje og barnets ønsker, medmindre det blev antaget, at dette ville være uforeneligt med barnets trivsel.

I henhold til artikel 224 i lov om familieforhold sættes et barn under værgemål, hvis forældrene er døde, forsvundet, ukendte, hvis deres bopæl har været ukendt i mindst en måned, eller hvis forældrene har fået frataget forældremyndigheden eller deres retsevne, så de ikke kan udøve deres forældremyndighed, og hvis de ikke har overdraget udøvelsen af forældremyndigheden til en person, der opfylder de betingelser, der gælder for værger, eller har givet samtykke til adoption. I henhold til artikel 225 i lov om familieforhold træffer socialcentret afgørelse om at sætte barnet under værgemål og udpeger en værge. På grundlag af socialcentrets beslutning anbringes barnet hos en værge, en anden person, en plejefamilie, et børnehjem eller en anden ansvarlig juridisk person, der har kompetence inden for social beskyttelse, medmindre det strider imod loven om familieforhold.

Der træffes foranstaltninger om beskyttelse af barnets rettigheder og trivsel på grundlag af en ekspertrapport, såfremt det konstateres, at barnets rettigheder og trivsel er blevet tilsidesat, eller hvis barnets rettigheder, trivsel og udvikling er fare. Barnets rettigheder anses for at være i fare, når forældremyndigheden over for barnet udøves på en uhensigtsmæssig måde, eller hvis barnet har psykosociale vanskeligheder, som kan ses gennem barnets adfærd, følelsesmæssige og skolemæssige vanskeligheder og andre problemer, der måtte opstå i barndommen eller sandsynligvis vil opstå.

For at beskytte barnets personlige rettigheder og trivsel kan socialcentret:

1. træffe en hasteforanstaltning om at fjerne barnet og anbringe det uden for familien
2. advare mod fejl og forsømmelser i udøvelsen af forældremyndigheden

3. sørge for at sikre forældrene professionel hjælp og støtte i forbindelse med udøvelsen af forældreansvaret over for barnet og
4. sørge for at sikre forældrene intensiv professionel hjælp og tilsyn i forbindelse med udøvelsen af forældremyndigheden over for barnet.

For at beskytte barnets personlige rettigheder og velfærd kan retten:

1. midlertidigt placere barnet i en anden parts, en plejefamilies eller et socialcenters varetægt,
2. nedlægge forbud mod at nærme sig barnet,
3. fratage forældrene retten til at bo sammen med barnet og overdrage det daglige ansvar for barnet til en anden part, en plejefamilie eller et socialcenter,
4. overdrage et barn med adfærdsproblemer til en plejefamilie eller et socialcenter for at sikre det omsorgsbistand og
5. fratage forældrene forældremyndigheden.

Loven om familieforhold indeholder bestemmelser om midlertidig anbringelse af barnet, midlertidig overdragelse af ansvaret for barnet og fratagelse af retten til at bo sammen med barnet m.v. inden for rammerne af beskyttelsen af barnets rettigheder og trivsel.

4 Hvordan reguleres spørgsmålet om forældremyndigheden, hvis forældrene bliver skilt, eller deres forhold opløses?

Spørgsmålet om forældreansvar kan reguleres inden for rammerne af en plan for udøvelse af fælles forældremyndighed eller ved en retsafgørelse.

Planen for udøvelse af fælles forældremyndighed er en skriftlig aftale mellem forældrene om udøvelse af fælles forældremyndighed i de tilfælde, hvor barnets forældre ikke lever varigt sammen længere. Planen for udøvelse af fælles forældremyndighed fastlægger de nærmere detaljer om:

1. barnets bopæl og faste opholdssted,
2. den tid, barnet tilbringer med hver af forældrene,
3. hvordan kommunikationen skal foregå, når der skal træffes vigtige beslutninger og udveksles vigtige oplysninger om barnet,
4. størrelsen på det obligatoriske børnebidrag, som betales af den forælder, som ikke bor sammen med barnet og
5. hvordan eventuelle stridsspørgsmål skal løses i fremtiden. Forældrene fastlægger selv planen for udøvelse af fælles forældremyndighed i forbindelse med en obligatorisk forligsprocedure eller familiemæglingprocedure.

Hvis forældrene ikke er i stand til at blive enige om at lægge en plan for udøvelse af fælles forældremyndighed, eller hvis retten har afvist den, kan hver forælder eller barnet indbringe sagen for retten for at løse spørgsmål vedrørende barnets opholdssted, hvordan forældreansvaret skal udøves, barnets ret til samvær med den anden forælder og finansieringen af barnets behov. I forbindelse med den procedure, hvor der vil blive truffet afgørelse om, hvilken forælder barnet skal bo sammen med, hvordan forældremyndigheden skal udøves, og hvordan den anden forælders ret til samkvem med barnet skal foregå, er retten ikke tvunget til at opfylde parternes krav. Retten kan beslutte, hvilken forælder barnet skal bo sammen med, hvordan den anden forælders ret til samvær med barnet skal foregå, og hvordan forældremyndigheden skal udøves på grundlag af aftalen mellem forældrene, hvis den finder, at dette er i overensstemmelse med barnets tarv.

Retten beslutter på eget initiativ, hvilken forælder barnet skal bo sammen med og tager stilling til, hvordan forældremyndigheden og den anden forælders ret til samvær med barnet skal udøves, samt hvem der skal betale til barnets underhold: ved afgørelse om, at ægteskabet er ugyldigt, omstødt eller opløst, eller i andre tilfælde, hvor samlivet mellem forældrene er ophørt, enten ved afgørelse herom eller ved anfægtelse af moderskabet eller faderskabet, når det er muligt og nødvendigt at træffe denne afgørelse i lyset af udfaldet af sagen og dens omstændigheder.

5 Hvilke formaliteter skal overholdes, for at en aftale mellem forældrene om forældremyndighed bliver juridisk bindende?

For at planen for udøvelse af fælles forældremyndighed kan fuldbyrdes, kan den indbringes for retten inden for rammerne af den frivillige retspleje med henblik på at få kontrolleret og godkendt indholdet i overensstemmelse med bestemmelserne i lov om familieforhold. Planen for udøvelse af fælles forældremyndighed kan ændres afhængigt af barnets alder og modenhed eller, hvis det begrundes med en væsentlig ændring af omstændighederne, og sendes til retten inden for rammerne af den frivillige retspleje med henblik på at få kontrolleret og godkendt indholdet af den ændrede plan.

Retten kan beslutte, hvilken forælder barnet skal bo sammen med, hvordan den anden forælders ret til samvær med barnet skal foregå, og hvordan forældremyndigheden skal udøves på grundlag af aftalen mellem forældrene, hvis den finder, at dette er i overensstemmelse med barnets tarv. Hvis forældrene beslutter sig for at udøve forældremyndigheden i fællesskab, skal aftalen indeholde bestemmelser om alle de væsentlige spørgsmål, der er nævnt i planen for udøvelse af fælles forældremyndighed. For så vidt angår retsmidler og ændring af afgørelser svarer den afgørelse, som retten har truffet på grundlag af en aftale mellem forældrene om udøvelse af forældremyndigheden til en plan for udøvelse af fælles forældremyndighed, som retten har godkendt. Afgørelsen om forældremyndigheden og om den anden forælders udøvelse af samværsretten med barnet skal ikke være begrundet, når den er vedtaget på grundlag af ovennævnte aftale mellem forældrene om udøvelse af fælles forældremyndighed. For så vidt angår retsmidler og ændring af afgørelser svarer den afgørelse, som retten har truffet på grundlag af en aftale mellem forældrene om udøvelse af forældremyndigheden til den plan for udøvelse af fælles forældremyndighed, som retten har godkendt.

6 Hvilke alternative konfliktløsningsmuligheder findes der, hvis forældrene ikke kan nå til enighed om en aftale om forældremyndigheden?

Hvis forældrene ikke har kunnet nå frem til en aftale om udøvelse af fælles forældremyndighed, vil socialcentret råde dem til at forsøge at nå frem til en aftale i forbindelse med en familiemæglingprocedure, undtagen i de tilfælde, der er anført i loven, hvor mægling ikke vil blive iværksat. Hvis forældrene har til hensigt at lade sig skille og ikke har formået at nå til enighed om en plan for udøvelse af fælles forældremyndighed, underretter socialcentret dem om, at retten i forbindelse med proceduren for opløsning af ægteskabet, som blev indledt på grundlag af en anmodning fra en af ægtefællerne, vil træffe afgørelse på eget initiativ:

1. om, hvilken forælder barnet skal bo sammen med, om den anden forælders ret til samvær med barnet og om betalingen til barnets underhold
2. om at give barnet mulighed for at give udtryk for sin holdning i overensstemmelse med lov om familieforhold og
3. om at give barnet en særlig væрге i overensstemmelse med bestemmelserne i lov om familieforhold.

7 Hvilke spørgsmål vedrørende barnet kan dommeren afgøre, hvis forældrene går til domstolene?

I henhold til artikel 413 i lov om familieforhold skal retten på eget initiativ bestemme, hvilken forælder barnet skal bo sammen med, hvem der skal udøve forældremyndigheden, og hvilken samværsret den anden forælder skal have med barnet, såvel som hvem der skal betale til barnets underhold, ved afgørelse om, at ægteskabet er ugyldigt, omstødt eller opløst, eller i andre tilfælde, hvor samlivet mellem forældrene er ophørt, enten ved afgørelse herom eller ved anfægtelse af moderskabet eller faderskabet i lyset af udfaldet af sagen og dens omstændigheder. Retten kan ved en afgørelse

- 1) begrænse eller forbyde den anden forælders udøvelse af samværsretten med barnet,
- 2) bestemme, at samværet med barnet skal udøves under tilsyn af en faglig person,
- 3) træffe en foranstaltning med henblik på at beskytte barnets rettigheder og trivsel, hvis det er nødvendigt i lyset af sagens omstændigheder, eller
- 4) tage stilling til en bonusforælders samværsret, hvis den pågældende boede sammen med barnet og havde påtaget sig ansvaret for det på tidspunktet for ægteskabets ophør.

I henhold til artikel 417 i lov om familieforhold skal retten i forbindelse med sager, hvor det bliver besluttet, at barnet skal have samværsret med den ene forælder, underrette den anden forælder om, at udøvelsen af førstnævnte forælders samværsret med barnet er af særlig betydning for barnets trivsel. Retten skal endvidere tilskynde forældrene til at nå til enighed og deltage i familiemæglingproceduren, undtagen i tilfælde af vold i hjemmet, og hvis der ikke er enighed, sikre sig, at det sted, hvor samværet skal foregå, er tilpasset barnet under hensyntagen til den besøgende forælders fysiske og tidsmæssige

rammer. Retten træffer afgørelse om de nærmere detaljer for, hvordan, hvornår og hvor barnet skal hentes og afleveres, og, hvis det er relevant, om omkostningerne ved udøvelsen af samværsretten med barnet. Retten supplerer afgørelsen med en skriftlig advarsel om, hvilke juridiske konsekvenser det vil have ikke at overholde forpligtelsen til at tillade udøvelsen af samværsretten med barnets anden forælder (idømmelse af en bøde, fængselsstraf, ændring af afgørelsen om, hvilken forælder barnet skal bo sammen med).

I henhold til artikel 418 i lov om familieforhold kan retten i forbindelse med sager, der har til formål at fastsætte de nærmere vilkår for den anden forælders udøvelse af samværsretten med barnet, træffe en eller flere foranstaltninger for at sikre fuldbyrdelsen af afgørelsen, hvis det var sandsynligt, at den forælder, som barnet bor sammen med, ikke overholder afgørelsen om den anden forælders udøvelse af samværsretten med barnet, navnlig: 1. ved at udpege en person, der skal bidrage til fuldbyrdelsen af afgørelsen eller aftalen om forældrens udøvelse af samværsretten med barnet, og 2. ved at pålægge den forælder, som barnet bor sammen med, at stille finansiell garanti. Når retten vedtager sådanne foranstaltninger, tages der hensyn til den tidligere adfærd hos den forælder, som barnet bor sammen med.

I henhold til artikel 419 i lov om familieforhold kan retten i forbindelse med sager, der har til formål at fastsætte de nærmere vilkår for forældrens udøvelse af samværsretten med barnet, træffe en eller flere foranstaltninger for at sikre tilbagelevering af barnet og forhindre, at den forælder, der udøver samværsretten, ikke bortfører barnet (ved at pålægge den forælder, der har samværsret med barnet, at aflevere sit pas ved den ret, der traf afgørelsen, i det tidsrum, hvor samværet finder sted, ved at pålægge den forælder, der har samværsret med barnet, at stille en finansiell garanti, ved at forbyde, at den forælder, der har samværsret, at overdrage eller ændre sine formueforhold og ved at registrere forbuddet i de offentlige registre, ved at pålægge den forælder, der har samværsret, regelmæssigt at præsentere sig med barnet hos det kompetente organ som f.eks. socialcentret i den by, hvor samværsretten udøves, ved at fastsætte, hvor samværsretten skal udøves, ved at forbyde barnet at forlade det land, hvor samværsretten skal udøves, og ved at registrere forbuddet i de nationale og internationale IT-systemer). Når retten træffer sådanne foranstaltninger, tager den hensyn til den tidligere adfærd hos den forælder, der har samværsretten med barnet.

I henhold til artikel 421 skal afgørelsen om forældremyndighed og udøvelse af samværsretten med barnet ikke begrundes, når den er truffet på baggrund af en aftale mellem forældrene i overensstemmelse med bestemmelserne i loven om familieforhold, eller når afgørelsen er blevet læst op, mens alle parter var til stede, og når alle parter har givet afkald på deres ret til at appellere afgørelsen.

8 Hvis den ene af forældrene får tilkendt forældremyndigheden alene, betyder det så, at vedkommende kan træffe beslutninger om alle forhold omkring barnet uden først at rådføre sig med den anden part?

I henhold til artikel 99 i lov om familieforhold kan en forælder repræsentere barnet alene i sager om forældremyndighed, hvor den anden forælder er begrænset på grundlag af bestemmelserne i lov om familieforhold eller af rettens afgørelse.

I henhold til bestemmelserne i artikel 105 kan en forælder udøve forældremyndigheden alene - helt eller delvis eller for at træffe afgørelse om et særligt vigtigt spørgsmål vedrørende barnet - som medfører, at den anden forælders udøvelse af forældremyndigheden bliver begrænset på dette punkt, men udelukkende på grundlag af en retsafgørelse, der tager hensyn til barnets trivsel. Hvis der ikke foreligger en retsafgørelse fortsætter den ene forælder med at udøve forældremyndigheden alene, såfremt den anden forælder er afgået ved døden eller er erklæret død på betingelse af, at forældrene udøvede fælles forældremyndighed, før en af dem døde. I henhold til artikel 100 i lov om familieforhold (repræsentation af barnets væsentlige personlige rettigheder, ændring af navn, ændring af barnets bopæl eller opholdssted og valg af religiøst tilhørsforhold) gælder det, at såfremt retten vælger at give eneforældremyndighed, beslutter den samtidig, om den, der udøver forældreansvaret alene, skal repræsentere barnet i forbindelse med dets væsentlige personlige rettigheder eller med samtykke fra den anden forælder.

I henhold til artikel 110 i lov om familieforhold har forældrene, uanset om de udøver forældremyndigheden i fællesskab eller alene, ret til selvstændigt at træffe afgørelser vedrørende barnet, hvis det bor sammen med den ene forælder. I hastetilfælde, som f.eks. hvis barnet er udsat for direkte fare, har hver forælder ret til uden samtykke fra den anden forælder at træffe hasteforanstaltninger for at sikre barnets trivsel, men skal informere den anden forælder herom hurtigst muligt.

Uanset om forældrene udøver forældremyndigheden i fællesskab eller alene, skal de udveksle oplysninger med hinanden om barnets helbred og opvækst samt oplysninger, der vedrører barnets forpligtelser i og uden for skolen. Udvekslingen af disse oplysninger skal være præcis, klar og udelukkende vedrøre barnet.

Den ene forælder må ikke drage fordel af sin pligt til at samarbejde til at overvåge den anden forælder.

I henhold til artikel 112 i lov om familieforhold har den forælder, der har begrænset forældremyndighed, samværsret med barnet, ret til at tage beslutninger i hverdagen angående barnet, ret til at træffe hasteforanstaltninger, hvis barnet er i direkte fare, og ret til at blive underrettet om de vigtigste omstændigheder vedrørende barnets personlige rettigheder. Disse rettigheder kan kun begrænses eller inddrages ved en retsafgørelse, når det er nødvendigt for at sikre barnets trivsel. Den forælder, der ikke har forældremyndigheden over barnet, har ret til at kræve, at den anden forælder oplyser om væsentlige omstændigheder vedrørende barnets personlige rettigheder, forudsat at den pågældende har en retmæssig interesse heri, og for så vidt det ikke er i strid med barnets interesser. I tilfælde af tvister vil retten i forbindelse med en sag henhørende under den frivillige retspleje, der er indledt på anmodning af barnet eller en forælder, træffe en afgørelse med henblik på at sikre barnets trivsel.

9 Hvad betyder det i praksis, hvis domstolen tillægger forældrene fælles forældremyndighed over et barn?

I henhold til artikel 108 i lov om familieforhold har forældre, der har fælles forældremyndighed, pligt til at træffe alle vigtige beslutninger vedrørende barnet i fællesskab eller give deres samtykke. Ved vigtige beslutninger om barnet forstås repræsentation af barnet i forbindelse med dets væsentlige personlige rettigheder og repræsentation af barnet i forbindelse med formueforhold og ejendomsrettigheder. Vigtige beslutninger vedrørende barnet kan også være i form af andre beslutninger, som kan få en væsentlig indvirkning på barnets liv, som f.eks. beslutninger om barnets samværsret med en person, der står barnet nær, ekstraordinære lægelige procedurer eller behandlinger og valg af skole, hvor den anden forælder må anses for at have givet sit samtykke hertil. I undtagelsestilfælde, f.eks. ved et presserende medicinsk indgreb, finder bestemmelserne i de særlige regler for beskyttelse af patienters rettigheder anvendelse. Artikel 100 i lov om familieforhold indeholder bestemmelser om repræsentation af barnet i forbindelse med dets væsentlige personlige rettigheder (ændring af barnets navn, ændring af barnets bopæl eller opholdssted, valg af religiøst tilhørsforhold). Det er kun muligt at repræsentere barnet i forbindelse med dets væsentlige personlige rettigheder, hvis den forælder, der ønsker at repræsentere barnet, har indhentet skriftligt samtykke fra den anden forælder, der har repræsentationsret. I de tilfælde, der er foreskrevet ved lov, er samtykke ikke nødvendigt, hvis den forælder, som barnet bor sammen med, har indhentet samtykke fra socialcentret. Hvis den forælder, der repræsenterer barnet ikke kan indhente skriftligt samtykke, træffer retten afgørelse i en sag henhørende under den frivillige retspleje, der er indledt på anmodning af barnet eller forælderen, om, hvem af forældrene der skal repræsentere barnet med henblik på at sikre dets trivsel.

Artikel 101 i lov om familieforhold indeholder bestemmelser om repræsentation af barnets formue og ejendomsret.

I henhold til artikel 109 i lov om familieforhold træffer retten afgørelse, hvis forældre, der har ret til at repræsentere barnet, ikke kan nå til enighed om vigtige beslutninger vedrørende barnet, i en sag henhørende under den frivillige retspleje, der er indledt efter anmodning fra barnet eller forælderen, om, hvem af forældrene der skal repræsentere barnet i denne henseende. Hvis de vigtige beslutninger vedrører barnets personlige rettigheder, er forældrene forpligtet til at deltage i en høring, inden der indledes en obligatorisk forligsprocedure.

10 Til hvilken domstol eller anden myndighed skal jeg indgive anmodning om forældremyndighed? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min anmodning?

Forslaget eller begæringen indbringes for den kompetente byret.

I henhold til artikel 34 i den civile retsplejelov træffer byretter altid afgørelse i første instans i tvister: om ægteskabets eksistens eller ugyldighed, om ægteskabets omstødelse eller opløsning om fastlæggelse eller anfægtelse af faderskab eller moderskab om hvilken forælder barnet skal bo sammen med og om forældremyndigheden, når det er nødvendigt samtidigt at træffe afgørelse om opløsning af ægteskabet, om ægteskabets eksistens eller ugyldighed eller om omstødelse af ægteskabet.

I overensstemmelse med lov om familieforhold, og inden forældre, der har ansvaret for omsorgen for et fælles barn, indgiver en begæring om skilsmisse, eller inden der indledes andre retlige procedurer vedrørende udøvelse af forældremyndigheden og forældernes samværsret, skal der gennemføres en obligatorisk høringsprocedure. Bestemmelserne i lov om familieforhold om obligatorisk høring af forældre, der har ansvaret for omsorgen for et fælles barn, inden de indgiver en begæring om skilsmisse, finder anvendelse i forbindelse med den obligatoriske høring inden indledningen af en sag om udøvelse af forældremyndighed og forældrenes samværsret i tilfælde af ophør af samlivet mellem forældrene. Loven fastsætter de tilfælde, hvor den obligatoriske høring ikke gennemføres. Der iværksættes obligatorisk høring på en parts anmodning, som indgives skriftligt eller mundtligt til socialcentret. Den obligatoriske høring iværksættes af en gruppe fagfolk fra det stedligt kompetente socialcenter, hvor barnet har bopæl eller opholdssted, eller ved ægtefællernes eller de registrerede partneres sidste bopæl eller opholdssted. Familiemedlemmerne deltager personligt i den obligatoriske høring, dvs. uden mellemkomst af en bemyndiget repræsentant. Når den obligatoriske høring er gennemført, udarbejder socialcentret en rapport, der er gyldig i seks måneder fra den dato, hvor høringen blev afsluttet.

Før proceduren for opløsning af ægteskabet er det obligatorisk at afholde et møde med familiemægleren.

Afhængigt af hvilken type sag, der er indledt (ægteskabelige tvister, tvister vedrørende fastlæggelse eller anfægtelse af faderskab eller moderskab, tvister vedrørende forældremyndighed og forældrenes udøvelse af samværsret med barnet eller forældrenes skilsmisse efter fælles overenskomst, godkendelse af planen for udøvelse af fælles forældremyndighed), er det nødvendigt ud over de andre dokumenter at fremlægge rapporten om den obligatoriske høring og bevis for deltagelse i den første familiemægling samt planen for udøvelse af fælles forældremyndighed. Hvilken dokumentation der kræves, afhænger af, hvilken type sag der er indledt.

11 Hvilken procedure anvendes i disse tilfælde? Findes der en hasteprocedure?

I forbindelse med sager om familieretlige spørgsmål vedrørende børn skal de kompetente organer gribe hurtigt ind og sikre barnets trivsel.

12 Kan jeg få retshjælp?

Ja. Retten til gratis retshjælp er reguleret ved lov om gratis retshjælp (Kroatiens statstidende nr. 143/2013).

13 Kan en afgørelse om forældremyndighed appelleres?

Ja. Det er muligt at appellere afgørelser afsagt i første instans senest femten dage efter forkyndelse af en genpart af en dom, medmindre en anden frist er fastsat i lov om civil retspleje. Det er muligt at appellere afgørelser afsagt i første instans i forbindelse med sager, der henhører under den særlige frivillige retspleje, som er reguleret ved lov om familieforhold, medmindre andet er fastsat ved lov. Appellen skal være indgivet senest femten dage efter forkyndelsen af afgørelsen.

14 I visse tilfælde kan det være nødvendigt at gå til en domstol eller en anden myndighed for at få en retsafgørelse om forældremyndighed fuldbyrdet.

Hvilken procedure anvendes i disse tilfælde?

Det er nødvendigt at kontakte den stedligt kompetente byret. Tvangsfuldbyrdelsen gennemføres i overensstemmelse med bestemmelserne i loven om tvangsfuldbyrdelse, loven om familieforhold, der bl.a. indeholder særlige bestemmelser om fuldbyrdelse af foranstaltninger vedrørende tilbagelevering af barnet til forælderen eller foranstaltninger vedrørende samvær med barnet (artikel 509-525 i lov om familieforhold).

15 Hvad skal jeg gøre for at få en afgørelse om forældremyndighed, der er truffet af en domstol i en anden medlemsstat, anerkendt og fuldbyrdet i denne medlemsstat?

Det er obligatorisk at indlede en sag om anerkendelse af en udenlandsk retsafgørelse i henhold til lov om løsning af lovkonflikter med bestemmelser fra andre stater i visse relationer (Kroatiens statstidende nr. 53/91, 8/01)

Siden den 1. juli 2013 har Rådets forordning (EF) nr. 2116/2004 af 2. december 2004 om ændring af forordning (EF) nr. 2201/2003 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000 fundet anvendelse i Republikken Kroatien. Med hensyn til anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser om forældreansvar er kapitel III i den pågældende forordning anvendt korrekt.

En anmodning om anerkendelse eller ikke-ankendelse eller en anmodning om et fuldbyrdelsesdokument eller en tvangsfuldbyrdelse indbringes for den stedligt kompetente byret.

Anmodningen om fuldbyrdelse skal indbringes for den stedligt kompetente byret.

Bestemmelserne i forordning (EF) nr. 2201/2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000, bestemmelserne i loven om tvangsfuldbyrdelse og i loven om familieforhold m.v. finder anvendelse i forbindelse med sager om anerkendelse og fuldbyrdelse af udenlandske retsafgørelser.

16 Til hvilken domstol i denne medlemsstat skal jeg henvende mig for at gøre indsigelse mod en afgørelse om forældremyndighed, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i disse tilfælde?

Appellen indbringes for byretten. Distriktsdomstolen træffer afgørelse om appellen.

Bestemmelserne i forordning (EF) nr. 2201/2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000 og bestemmelserne i den civile retsplejelov finder anvendelse i forbindelse med appellen.

17 Hvilken lovgivning finder anvendelse i en sag om forældremyndighed, hvor barnet eller parterne ikke bor i denne medlemsstat eller er af forskellig nationalitet?

I henhold til artikel 40 i loven om løsning af konflikter mellem kroatisk lov og andre staters lov i forbindelse med visse forhold er forholdet mellem forældre og børn reguleret af lovgivningen i den stat, hvor de er statsborgere. Hvis forældrene og børnene er statsborgere i forskellige stater, vil gældende lov være loven i den medlemsstat, hvor de har deres bopæl. Hvis forældrene og børnene er statsborgere i forskellige lande og ikke har fast bopæl i samme land, vil gældende lov være loven i Republikken Kroatien, hvis barnet eller en af barnets forældre er statsborger i Kroatien. Forhold mellem forældre og børn, som ikke er reguleret af ovennævnte bestemmelser, vil være omfattet af lovgivningen i den stat, hvor barnet er statsborger..

Siden 1. januar 2010 har Haagerkonventionen af 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn fundet anvendelse i Republikken Kroatien.

Yderligere oplysninger findes på adressen:

Lov om familieforhold (Kroatiens statstidende nr. 103/15)

Lov om tvangsfuldbyrdelse (Kroatiens statstidende nr. 112/12, 25/13, 93/14)

Lov om løsning af lovkonflikter med bestemmelser fra andre stater i visse forhold (Kroatiens statstidende nr. 53/91, 88/01)

Lov om gratis retshjælp (Kroatiens statstidende nr. 143/2013)

Lov om gennemførelse af Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar (Kroatiens statstidende nr. 127/2013)

Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000.

Sidste opdatering: 16/07/2019

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.